



Rätt till föräldrapenning för familjemedlem enligt förordning 883/2004 eller förordning 1408/71

Försäkringskassans ställningstagande

En familjemedlem har rätt till föräldrapenning från Sverige endast om det inte finns rätt till likvärdig förmån från det andra medlemslandet.

Familjemedlemmen har dock i den här situationen inte någon självständig rätt till föräldrapenning utan den i Sverige bosatta eller arbetande föräldern måste avstå från sina föräldradagar till förmån för familjemedlemmen.

Bakgrund och överväganden

Den 1 september 2011 upphör föräldrapenning att vara en familjeförmån för att istället bli en moderskaps- eller likvärdig faderskapsförmån. Detta innebär att skyddet för familjemedlemmar förändras. Vem som är att betrakta som familjemedlem definieras i FKRS 2010:4.

Familjemedlemmars rätt till förmåner som hör till sakområdet förmåner vid moderskap eller likvärdiga förmåner vid faderskap är mer begränsad än rätten till de förmåner som hör till sakområdet EU-familjeförmåner, artikel 67 i förordning 883/2004. Bytet av sakområde för föräldrapenning får därför betydelse för familjemedlemmars rätt till föräldrapenning. I artikel 67 står det att personer ska ha rätt till familjeförmåner i enlighet med lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten även för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat ”*som om de vore bosatta i den förra medlemsstaten*”. Familjemedlemmens skydd gällande moderskaps- eller likvärdig faderskapsförmån regleras av preambel 20 och artikel 21 i förordning 883/2004 och motsvarande artikel 19 i förordning 1408/71. I preambel 20 anges att försäkrade personer, och deras familjemedlemmar, som är bosatta eller vistas i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten ”*bör ges skydd*.”

”Bör ges skydd” måste anses innebära ett yttersta skydd, det vill säga om familjemedlemmen inte kan få någon moderskaps- eller likvärdig faderskapsförmån i sitt bosättningsland så ska familjemedlemmen kunna få föräldrapenning i Sverige.

Familjemedlemmen har dock i den här situationen inte någon självständig rätt till föräldrapenning utan den i Sverige bosatta eller arbetande föräldern måste avstå från sina föräldradagar till förmån för familjemedlemmen.

Aktuella bestämmelser

Detta rättsliga ställningstagande avser tillämpningen av

- Artikel 1.i, artikel 21 och preambel 20 i förordning 883/2004
- Artikel 1.f och artikel 19 i förordning 1408/71

Peter Andrén

Linda Lundberg